

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy óra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 2.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelők: A Ištéri aranybányák.
- Az Aradmegyei Takarékpénztár mérlege.
- Az aradi vaggongyár állami megrendelésel.
- Egy erdővásár botránnyal.
- A nyilvános főpróbák.
- Zsúr-témák.
- Aradi farsang.
- A vőlely bája.
- Installáció — verekedéssel.
- Csanádmegyei kettős gyűlésel.
- A kösgyámi állás úresedésben.
- A tanító-bál.
- A nagybeteg hercegprimás.
- Andrássy a királynál.
- Marx Imre — itthon?
- Aktuális emberek.
- „Egy lump iráter.“
- A herculesföldi katasztrófa epilógusa.
- Egy nevezetes csőd vége.
- Merénylő urlasszony.
- Csarnok: Búcsú. Irta: Balassa József.

A főtéri aranybányák.

Arad, február 1.

Kár, hogy első kerületbeli tisztelt polgártársaink mostanában nem készülnek városatya-választásra. Az ilyen alkalmatlóságoknál szokott tudniillik aktuális lenni a kereskedők érdeke. Most nem akarunk arról szólni, hogy azok, akik a kereskedői érdekek védelmének zászlaját lobogtatják az Andrássy-tértől a halász-utcáig, s azok, akiket a kereskedő-csoportok segítettek a városparlamentbe, mennyire igazolták a beléjük fektetett re-

ménységeket. Hanem, ha történetesen most első kerületi választás volna, sokkal érdekesebb lenne ez a cikk, amely az aradi boltosok dolgáról akar szólni, — mint most, amikor az elvész a magasan dagadó békeremények hullámaiban.

Most ennek a cikknek egyéb alkalomszerűsége nincs, minthogy a főter kereskedőinek fele pakkolja a pultot, létrát, portékát s költözik. Kistájgerolták, — s megy egy másik boltba, ahonnét mást stájgeroltak ki, s ahonnét talán nem nagyon sok idő múlva őt fogják kilicitalni. S így megy ez a chassé-croisé, a végtelenségig; aki kifárad, az kiáll.

A táncban pedig az egyedüli nevető fél: a háziur. Ez egyébként se mondható rossz foglalkozásnak; de az aradi fő-közlekedési vonalon egy-egy ház már az aranybányák közé tartozik. Néhány év előtt, amikor az Andrássy-téren a nagy építkezések egymást követték, oly magasra verték föl a boltbéréket, hogy az emberek a csodálkozás kifejezésére hiába keresvén a szavakat, egyszerűen a fejüket csóválták. Ugy látszik — mondták azután, — a főtéren a boltok csak azért alakulnak, hogy a háziurakat kifizethessék. Egy-egy nagyobb bolt bére a miniszteri fizetést eléri, s a legszűkebb lyuknak évi árából is kényelmesen megél egy közép-igényű polgári család. S a házbérnegyedek jöttével — új és új boltbéremelés. Az üzletlajdonos megkérdezi: de hát miért történik ez? A felelet helyett a háziurak ezt

a nyájas biztatást adják: „Ha nem tessék, kérem, tessék kiköltözni.“

Tessék kiköltözni, — és tönkremenni. Mert Aradon ugyszólván minden nagyobb üzlet fenállása ahhoz a három-négyszáz lépésnyi uthoz van kötve, amelyet a publikum korzónak választott. Nem is az egész főter, — hanem annak csak az egyik fele. A kevésbé népes oldalra már alig mer olyan kereskedő menni, aki forgalmát a járó-kelő közönségtől várja. Csak ez a kis szalag aszfalt a nagyobb kereskedők boldogulásának helye, — mert itt jár a publikum. S mikor maguk a kereskedők ily kétségbeesett erőlködéssel kötik magukat ehhez az aszfaltszalaghoz, akkor mért ne emelje a háziur a boltbért a hazai boltberek legvégső határáig?

S ez természetesen nemcsak annak a sor kereskedőnek baja, hanem megéri a közönség is, amelynek hibája az eredendő oka ennek az állapotnak. A házbértöbbletet, vagy legalább is annak egy részét be kell valahogyan hozni. A mivel tehát a háziurak tőkél gyarapodnak, az végső eredményben a publikum zsebéből kerül ki. Ez az adója a megrögzött szokásnak, hogy a közönség kilencven százaléka séttái helyéül csupán azt a vékony helyet választja ki.

Annyira fajult már a főtéri háziurak béremei kedve (a mivel sokkal találóbban lehetne jelképezni a végtelent, mint a farkába harapó kigyóval) hogy ezt nem elég egyszerű sopánkodással illetni. Mit

Baccarat.

(Henri Bernstein színműve.)

(Tegnap este adták először a Vigaszínházban Henri Bernstein nek ily című drámáját. Ez az izgalmas dráma az idei párisi szezon legnagyobb sikere. Erős iránydarab: a kártya ellen íródott, azok ellen, akik kártyáznak azok számára, akik kártyáznak. A műtatvány, melyet itt közlünk, az első felvonás végéről való.)

Bíró Lebourg vidéki kastélyában nagy estély van. A vendégek felmentek szobáikba frakkot ölteni. A nagy szalonban nem marad más, mint Helén asszony, a báró leánya és Chacérey Róbert, egy elegáns, fiatal klubember. Lóversenyről folyik a szó. Megvárják, amíg mindenki eltávozott s ekkor a következő párbeszéd fejlődött ki közöttük:

Róbert: On nem kívánczolt a versenyre, asszonyom?

Helén: Nem!... Klissé fáradt voltam! Pihenni akartam. (Szünet.) Ugy látszik, jól tettem, hogy nem mentem el.

Róbert: Bizony! Elvesztette volna a száz frank-ját Cézárón!

Helén: On persze megtette?

Róbert: Igen, még pedig jókora összeggel. Es mondhatom, hogy a zslvány alaposan cserben hagyott: En jól megtudom figyelni a futamokat, ritkán csalódom... Nos hát, Cézár az egész futam alatt a háttérben galoppozott, a lovasa még a fordulónál is teljes erővel tartotta,

ugy látszott, hogy a bestia számtalan hosszal fog bevezetni. Az egyenesben már csak Turupin járt közel hozzá, az is ostor alatt. Es egy szerre csak, mikor a bíról páholyban az első csöngötték... (Róbert beszédje alatt Helén feláll. Hátramegy, beteszi az előszoba ajtaját, ahol több szolgál álldogál. Visszajön Róberthez és nyugtalanul szól rá): Róbert, mi bajod?

Róbert: Nekem? Semmi!

Helén: Róbert, mi bajod?

Róbert: Semmi! Halkabban beszélj!

Helén: Ne félj! Mért nem felelsz?

Róbert: Ez a makacsság...!

Helén: Igen, makacsokodom... igen... mert tudom... biztosra veszem... Már a belépéskor is megijedtem! Jól ismerem az arcodat, Róbert! Hisz olyan sokat néztem három esztendő óta... olyan nagyon szeretem!

A tekinteted ma sokkal sötétebb és mintha valami árnyékot látnék rajtad! En mindenem, hát nem vagyok már a te kicsikéd? A barátnőd? A feleséged?

Róbert: De... Helén... boldogságom... ismétlem...

Helén: Ugy volt, hogy ma este nem ebédsz itt, másfelé ígérteztél.

Róbert: Látni akartalak... Haragszol érte?

Helén: Láttuk egymást tegnap Párisban... tenálad... holnapután is találkozunk volna... Ez a változás, ez a te váratlan idejövoted olyan kevésbé hasonlít terád! Oh!... bizonyosan... bizonyosan...

Róbert: Azt hittem, hogy láthatlak a versenyen és...

Helén: Ez se igaz! Megmondottam neked, hogy nem megyek ki! Róbert, te csütörtök éjjel vesztettél a kaszinóban?! óriási összeget vesztettél!

Róbert (Mintha gondolkoznék): Csütörtökön!... Ma vasárnap van... Igen, csütörtökön vesztettem.

Helén: Nagy összeget?

Róbert (nevetve): Hát bizony, alaposan kizsebelték. De kitől tudod?

Helén: Ugy e, nem ekkora összeget, mint amilyenről beszélnek?

Róbert (kedélyesen): Hát halljuk!

Helén: Nyolcszáz ezer!

Róbert: Körülbelül. No de hát ez nem baj, hívd el!

Helén: Tegnap egy szót sem szóltál erről...

Róbert: Tegnap a két ka.omban tartottalak. Nem gondoltam a játékra!

Helén: Nyolcszáz ezer frank! Nyolcszáz ezer frankot vesztettél!

Róbert: Az igaz, hogy rossz napok járnak rám. De majd megfordul a szerencse!

Helén: Nyolcszáz ezer frankot! De hisz neked nem volt annyi pénzed!

Róbert: Ugy látszik volt, mlután az összes differenciákat kiegyenlítettem!

Helén: Es pénteken, meg szombaton visszanyertél valamit?

Róbert: Nem mentem fel a kaszinóba. A mai versenyen akartam magamat kárpótolni.

takra hárul. Ezen körülmény indította az Arad megyei Takarékpénztár igazgatóságát arra, hogy a folyó évi rendes közgyűlés elé *tökefelemelési* javaslattal járuljon, de meg annak a tudata is, hogy az intézet iránt megnyilvánuló bizalom egyik erős alapját saját erejének nagysága képezi s hogy az intézet a gazdasági viszonyok előbb-utóbb várható fellendülésével még fokozottabb mértékben növekvő üzletkörének minden ágát aggodalom nélkül fejleszthesse s előrehaladásában ne béníthassa meg saját erői gyengeségének érzete.

Ezeket a reflexiókat kelti fel bennünk az előttünk fekvő mérleg, amely egy zajtalanul működő, szolid s a kipróbált csapásokon biztos kezekkel céltudatosan vezetett intézet ékesen szóló dokumentuma.

Az aradi vaggongyár állami megrendeléseit.

(Mekkora a rendelés?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1

Hirt adtunk azokról a nagyobb szabású vagon-megrendelésekről, amelyeket az állam a magyar vaggongyáraknál, közöttünk az aradi *Weitzer-gyár*nál is tesz. Most az állami megrendelések ügyének hiteles állását a következőkben jelentik:

Tény az, hogy *Vörös László* kereskedelmi miniszter kiindulva egyrészt a magyar kir. államvasutak szükségletéből és másrészt segitendő a magyar vaggongyárakon, tekintélyes vagon-rendelésre szánta rá magát. A tárgyalásokat megkönnyítendő, az öt magyar vaggongyár összeállt és *Egyesült magyar vaggongyárak* név alatt tárgyalta a miniszterrel. A magyar vaggongyárakat ez ügyben *Asbóth Emil*, a Ganz-gyár vezérigazgatója képviselte.

A tárgyalásokat megkönnyítette az, hogy a magyar vaggongyárak a felosztás kulcsára vonatkozólag egymással megegyeztek, amely kulcs a legutóbbi nagy vagonrendelés arányának felelt meg, de megnehezítette viszont az a körülmény, hogy a vaggongyárak, hivatkozva a nyersanyag és a munkabér drágulására, a

multkorinál tetemesen drágább árakat kértek.

Érdekeltek körök úgy beszélnek, hogy *Vörös László* kereskedelmi miniszter a kérdésben már döntött és a vonatkozó szerződések végleges aláírása küszöbön áll. A döntés a következő:

A megrendelendő teherszállító kocsiknak felét az *Egyesült magyar vaggongyárak* kapják, akik, mint említettük, a felosztás kulcsára vonatkozólag egymással teljesen megegyeztek. A fennmaradó kocsikat a miniszter a *Magyar Vasuti Forgalmi r.-t.-nél* rendel meg és kötelezte a fentemlített gyárakat, hogy ennek a társaságnak a vagonokat ugyanabban az árban szállítsák, mint az államnak. Ezen nyert koncesszió fejében a Magyar Vasuti Forgalmi r.-t. kötelezte magát, hogy a *vaggongyáraknál meg bizonyos számú vaggont rendel*, amelyek rendelési árára az állam nem gyakorol befolyást és mely kocsik felett a kormány bizonyos záros határidő alatt fog disponálni.

Ami a *személyszállító-kocsikat* illeti, a régi kulcs szerint a Ganz-gyár, Győri vaggongyár és az aradi *Weitzer-gyár* közt osztják fel. Körülbelül 50 személyszállító vaggont rendelnek meg, noha a *szükséglet 600 vagon*. A vaggongyárak körülbelül huszonöt százalékkal magasabb árat kapnak, mint a legutóbbi rendelésnél. A szállítás öt esztendőre van felosztva.

Egy erdővásár botrányai.

(*Pallós Armin*, mint a spekuláns.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1

*Pallós (Pollák) Armin*ről, az aradi származású, sokat emlegetett vasuti vállalkozóról, most új minőségében hoz igen érdekes hasábos tudósítást egy fővárosi újság. *Pallós* arról ismeretes vállalkozói körökben, hogy nagy ügyességgel tudja megtalálni az utakat és módokat, melyeken át bele lehet jutni egy-egy nagy befolyású ur kegyeibe. S ez az ügyesség szépen kamatozik *Pallós Armin*nek, mert a fővárosban köztudomású, hogy az egykori, föld-

hözragadt szegény aradi fiu, a milliomoság nem megvetendő foglalkozása felé halad s hogy egy-két nagy befolyású és általánosan ismert „támogatója” révén, olyan üzletek jutottak kezei közé, melyek száz-ekre menő jövedelmet hajtanak.

A vasuti vállalkozás teréről most ugy látszik az erdő spekulációk mezejére tesz egy kis kirándulást *Pallós ur*. Egy fővárosi lap ugyanis ezeket írja:

Az e hónap 23-ikára kitűzött *gyergyófalusi* erdőobjektum árverése ajánlat hiányában elmaradt. Másnap azonban a 4.8 millió koronára becsült erdőterületet kikiáltási áron szabadkéz-ből eladták egy konzorciumnak, melynek tagjai *Pallós Armin* vasuti vállalkozó és *Herzberg Károly*. Az erdők kihasználására részvénytársaságot alapítanak, melynek részvénytőke *kilencvenmillió koronára* van tervezve. Erre az erdővásárra vonatkozólag beavatott helyről kaptuk az alábbi cikket:

Gyergyófalu község közbirtokosságának tizezer holdnál nagyobb kiterjedésű és fenyves erdejére szemét vetettek néhány évvel ezelőtt a csikmezei fakereskedelem fellendülésekor idegenből odaszakadt faügynökök, kik a csikmezei árverések állandó típlikus alakjaivá, valóságos árverési hiénákká váltak. Hő vágyuk volt e nagy kiterjedésű erdőséget, mely — mint a birtokosság közös vagyona — az állami erdészeti hatóság felügyelete és gondozása alatt áll, szabadkéz-ből potom áron megszerezni és aztán rajta busás nyereséggel tudni. E célból néhány vállalkozó szellemű férfluval szövetkezve és az érdekelt községekben is szerzett hívek támogatásával megkezdték az akciót.

Sok utánjárás után keresztülvitték a vállalkozók, hogy a birtokosság többsége az eladás mellett foglalt állást, ez irányban kérvényezett, deputációkat küldött nyakra-főre a minisztériumba és részben célt is érttek, amennyiben a Tisza-kormány ezen egész erdőtömeg eladását engedélyezte, de csak nyilvános árújtás útján. Az érdekelték minden igyekezetüket és befolyásukat latba vetették, hogy a szabadkéz-ből való eladását kieszközölhessék; de eredménytelenül. Az akkori földmivelésügyi miniszter ilyen törvénytelen, a birtokosság érdekeit is érzékenyen sértő ténykedésre kapható nem volt. A merész vállalkozók azonban nem csüggedtek el, folytatták munkájukat. *Feilitzsch Artur* báró lett

dulnak tőlem, olyan valamit, ami miatt odakerülnék, ahol . . . igen messzire, — lesüllyednék-e akkor a te szememben?

Helén: Bolond vagy! Hát bíraskodom én a tetteid fölött?

Róbert: Hogy érted ezt?

Helén: Szeretlek! Tehetsz, amit akarsz! Cselekedj a kedved szerint. Te nem művelhetsz semmi rosszat! Egyetlen egy bűnt követhetsz csak el, egyetlenegy — a szerelmünk ellen. Efelől pedig nyugodt vagyok!

Róbert: Olyan vagy, amilyenek akartak! Jól van! Két ember, aki úgy szereti egymást, mint mi, csak egymás ellen vétkezhetik — és egyébként is.

Helén: Az egyéb nem számít! Imádlak, én édes parancsolóm, (megcsókozza a kezét). Tehát . . .

Róbert: Tehát figyelj, (elvonja a kezét). Bátor leszel, mi? Semmi félbeszakítás, semmi sikoly, semmi köny? Igéred?

Helén: Igen!

(*Róbert* ezután elmondja, hogyan vesztette el egy éjszaka a kaszinóban nemcsak a saját pénzét, hanem két vidéki gyárosnak is, akik vele közös istállót tartottak, hatszázötvenezer frankját.)

Helén: Most, *Róbert* megengeded, hogy én beszéljek?

Róbert: Beszélj!

Helén: Vizsgáljuk meg együtt a helyzetet. Jobb . . . Ne nevéss! . . . Mondd, a társaid beavánták mára . . .

Róbert: Igen! Ma! Nem voltak a lóvесе-

nyen, de beszéltem ott valakivel, aki képviseli őket . . .

Helén: És?

Róbert: És csodálkoznak, követelőznek, a képviselőjük már lármát is csapott . . . Holnapra követelik az összeget. Én félvállról beszéltem vele. Azt feleltem: „Holnap nem leszek otthon. Jöjjön holnapután délelben” és efféle szóbeszédet.

Helén: És ezek az urak kérielhetetlenek lesznek?

Róbert: Kétségkívül! Miért is kimerílnének? Örökség nem néz rám . . . és tudják, hogy nem egyhamar állhatok megint lábra . . . Azonkívül pedig nemrégiben össze is szólalkoztunk. Szakitófélben voltunk . . . Mindenesetre kényük-kedvüktől függök. Ezt nem bírom el.

Helén: Hát akkor kölcsön kell venni ezt az összeget és azonnal kifizetni őket.

Róbert (vállat vonva): Képtelenség!

Helén: Képtelenség?! Miért?! . . . hisz hány ízben sikerült . . .

Róbert: Ilyen nagy összegre sohase volt szükségem.

Helén: Akárhol kaphatsz gyorsan és könnyen kölcsönt.

Róbert: Kaptam gyorsan kölcsönt, ha nem volt sietős a dolog és könnyen, amikor nem voltam letörve.

Helén: Senki se tudja . . .

Róbert: Mindenki sejt! Az emberek rosszszat gyanítanak . . .

Helén: Képzeldől.

Robert: Kedves kis *Helén*em, én nem vagyok gyerek! Csütörtök óta szabályszerűen tanulmányoztam, megkíséréltem mindent. A hitel nem nullává zsugorodott össze . . . Az ékszeresemet, *Bragelin*-t is beleértve, aki pedig nem egyszer mentett ki a bajból.

Helén: Nos és *Bragelin*?

Róbert: Nos, *Bragelin* éppen hogy az arcomba nem kacagott . . . Százezer frankot se tudnék összehozni!

Helén: Akkor is itt vannak a barátaid.

Róbert: Oh! Én nem koldulgotok! Azon kezdem, hogy nincsenek is barátaim. A magamfajtaju embereknek nincsenek barátaik. Én rideg, kártyás vagyok, egyike azoknak, akikre egész Páris utazik és akit gyűlölnék. A barátaim megkönnyebült sóhajjal vennék tudomásul a bukásomat és szellemes élceket faragnának róla . . . Nem. Semmiféle segítségre nem számíthatok. Nincs a világon egyetlen egy ember se, aki . . .

Helén: És én?!

Róbert: Mi?

Helén: A tárcámban nincs ugyan hatszázötvenezer frankom, de *Lebourg báró* leánya vagyok . . .

Róbert: *Helén*!

Helén: Az biztos! Nem hiszed?

Róbert: *Helén*! Elég volt!

Helén: Micsoda? Visszautasítod? Megvonnod tőlem azt az örömet, hogy egy szivességet tehessek . . .

meg vannak arról győződve, hogy le kel mondaniok. Azok pedig, kik azért nem mennek el, mert az „efele“ már őket nem érdekli, többnyire éltés nők, kiknek gyermekök nincs. Ezek éppen úgy hallatják azt, hogy ma bál lesz, mintha azt mondanánk nekik, hogy Amerikában lófuttatásra készülnek.

P. P.

Installáció — Verekedéssel. Zavargások Ipolyságon.

(Félholtra vert ügyvéd.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 1.

Hontvármegye új főispánját, Szabó Mihályt, ma iktatták be állásába Ipolyságon. Az installációt a szokott zajos tüntetések kísérték és a nagyszámú katonaságnak csak nehezen sikerült az izgatott néptömegek veszedelmes kitöréseit megakadályozni. Még így is megtörtént, hogy az ujonnan kinevezett főjegyző házát a tömeg valóságos megostromolta és egy installáló bizottsági tagot félholtra verte.

A beiktatásról távirati értesülés alapján az alábbi tudósítást adjuk:

Ipolyságon ma installálták állásában Szabó Mihályt, Hontvármegye új főispánját. A kirendelt katonaság a megyeháza körül már korán reggel erős kordont vont, amelyen még a bizottsági tagok is csak a főispán aláírásával ellátott igazolvánnyal mehettek át. Czobor László alispán és a megyei tisztviselők akadálytalanul bevonulhattak hivatalaikba. Az installáción a főispánnak következő hívei vettek részt: Hám Antal, Horvátovics János, Králik Lajos ügyvéd, Klimont József közgyám és Alsó Verebes János gazda, bizottsági tagok.

Tíz óra tájban megszólalt a katolikus templomban a lélekharang, ami jeladás volt arra, hogy a kereskedők üzleteiket bezárják és „Nemzeti gyász miatt zárva“ fölírású cédulákat ragasszanak ki. A házakon gyászlobogók lengtek, melyeket Lipcsey királyi ügyész csendőrökkel beszédetett, dacára annak, hogy a vizsgálóbíró megtagadta az erre vonatkozó végzés kibocsátását. A megyeházával szemben emberformájú bábort akasztottak föl és ilyen fölírással látták el:

„Igy járjon mindenki, aki hazájának letörésére vállalkozik.“

A csendőrök levették a bábort és megindították a nyomozást annak kiderítése végett, hogy ki akasztotta ki? Egy másik helyen dögölt patkányokat akasztottak ki a ház párkányára.

Közben a közgyűlési teremben elkészültek a beiktatással. Szabó főispán a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

— Kötelességem kijelenteni, hogy a szervezeti szabályok szerint a főispán tartozik egybeihvni a közgyűlést. Ezért törvényes a mai közgyűlés és én le fogom tenni az esküt. Konstatálom, hogy a megyei tisztikar nem jelent meg, amiért Hám tb. főjegyző fogja az eskümintát fölolvadni.

A főispán ezután letette az esküt, Molnár Dezső dr. fővárosi ügyvédet kinevezte a megye tisztii főügyészévé és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek kijelölése után a közgyűlést bezárta. A közgyűlés után Halvax Mátyás pénzügyigazgató, Draskóczy királyi főmérnök és Lipcsey királyi ügyész hivatalaik nevében tisztelegtek a főispánnal.

Közben egyre zúgott a lélekharang. A megyeháza előtti téren egybegyűlt néptömeg oly fenyegető magatartást tanúsított, hogy Sassich őrnagy parancsot adott a tér megtisztítására. Ekkor a tömeg fahasábokat dobott a huszárok lovai elé, mire az odasiető gyalogság szuronyt szegezve szétesztelte a tüntetőket, akik erre kisebb csoportokba verődve, hazafias dalokat énekeltek és folyton gyalázták az új főispánt és híveit.

Amikor Králik Lajos ügyvéd, akinek Ipolyszécskén 600.000 koronát érő birtoka van, az installáció után Kovács dr. főorvos házából kijött, a földművelő nép hógolyókkal megtámadta Králikot. Az ügyvéd, aki a mai közgyűlésen beszédben üdvözölte Szabó főispánt, védekezett a támadás ellen és közben botjával megütött egy embert. Erre neki estek, a földre teperték és össze-vissza verték és taposták. Králik kétségbeesetten könyörgött, hogy ne bántásák, de ha sürgősen nem érkeztek volna csendőrök segítségére, úgy a földühödt nép agyonverte volna.

Három főjegyzőt csendőrök kísérték haza, de ez nem gátolta meg a néptömeget abban, hogy a főjegyzőt válogatott sértésekkel illessék és leköpjék, házában ablakait bezúzzák és a vasrácokat is fölfeszítik.

Szabó főispán déli úton Losoncra utazott. Az elutazás nagy feltűnést keltett, mert Szabó vasárnapig akart Ipolyságon maradni és csak a lakosság izgatott hangulata miatt határozta el magát a rögtön elutazásra. Délután a katonaság is elhagyta a várost, a nagyszámú csendőrség azonban ott maradt és állandóan készenlétben van.

A vőfély búja.

(Merénylet Gájban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

A merénylet, melyről alább szó esik, sem nem dinamit, sem nem törmerénylet. Egyszerűen ollóval követték el. Ebből az alkalomból pedig vér sem folyt, csupán két tekintélyes lófark hullott a porba, illetve a hóba, sőt inkább az istálló földjére. Történt ez egy gájlakodalmon, sőtét bosszu műveként. A lófarkak most ott pihennek az aradi királyi járásbírósg aktái között és a bíróságnál izgatottan tárgyalják a monstre-bünpör esélyeit, melyeket különben mindenki megítélhet az alábbiakból:

Szezsánszky Áron valahonnét a Bánát földjéről szakadt ide Gájba, ahol megtörtént vele, hogy beleesett a szerelemnek nevezett valamibe. Valamint a hosszú betegségnek halál, azonképpen a szerelemnek házasság a vége: Szezsánszky tehát sürgősen írt haza, hogy valamelyik anyafia vállalja el a vőfélyiséget. A levélre Petkó Branku válaszolt, elfogadván a fontos szerepet.

A szokásos aktusok után a napokban megérkezett a lakodalom ideje s vele együtt felpántlikázott lovakon Petkó Branku is. A lovaknak gyönyörű, majdnem földig érő farkuk volt, ami Gájban méltó feltűnést keltett. Itt kezdődik azután az ügy tragikusabb fele.

Szezsánszkynek ugyanis régi ellensége volt Jovanov Iván, aki valószínűleg szívi okokból kifolyólag elhatározta, hogy némi keserűséget vegyít a lakodalom édességébe. E célból felfogadta Gaj egyik tehetséges ifjút, akinek kétszáz forintot ígért, ha a vőfély lovainak farkát lenyírja. E célból egy hatalmas birkanyró ollót is adott neki, e szavakkal buzdítván őt a hősi tett elkövetésére:

— Ha mink a Bánátba mennénk, ott biztosan levágnák a mi lovunk farkát!

Másnap reggel Petkó Branku bemenvén az istállóba, szeretettel simogatta meg lovainak farkát. Azaz csak simogatta volna, mert a szép, a nagy, bájos farkak egyszerűen eltűntek. Petkó Branku rémületen ordított fel, de hiába. Szent

Bonifác se hozza vissza a farkot, melyet levágtak s amely ott hevert a kedélyesen zabáló lovak lábai alatt. A vőfély kénytelen volt világcsufjára fark nélküli lovakon hazatérni, ami elképzelhetőleg borzasztó dolog. Mindenki tudja, hogy a drótnélküli telegráf is rossz, hát még a fark nélküli ló!

Petkó azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem a bíróságnál keresett orvoslást lelke bujára és lovai farkára. Váry Albert dr. albíró fog legközelebb ezzel a tragikus ügygyel foglalkozni. Bíról és állatorvosi körökben azonban azt beszélnek, hogy a lófarkak visszaélésének a vőfély paripáival szemben aligha lehet érvényt szerezni.

A herkulesfürdői katasztrófa epilógusa.

(A miniszter az aradi katonáknak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

A herkulesfürdői tüzkatasztrófának érdekes epilógusa történt most, Feilitzsch Artur báró földmívelési miniszter intézkedéséből.

A nagy erdőégésnél, amely pusztulással fenyegette a világhírű fürdőtelepet, a mint ismeretes, az aradi 33. gyalogezred két százada dolgozott a tűz megfékezésén. A mentés első óráiban szörnyű katasztrófa történt. Az óriási hőtől megrepedt és levált kősziklák végiggördültek az aradi katonák egy csapatán s maguk alá temettek egy sor katonát.

A szerencsétlenségnek két halottja volt: Pajtics István szakaszvezető és Tyrián Pál közlegény. Többen: Hesz Ferenc közlegény, Milchi Athanáz káplár, Schweitzer János közlegény és Charlie Ferenc közlegény súlyosan, többen pedig könnyebben megsebesültek.

A két halottat még Herkulesfürdőn eltemették. A legszomorubb volt az esetben Pajtics szakaszvezető halála, aki néhány hónap múlva kiszabadult volna a katonasorból s akiben öreg atyja a családfentartót várta. A sebesültek közül Hesz Ferenc mind a két lábára béna lett; az ezredparancsnokság szabadságolta egy évre s mire az eltelik, egészen fölmentik a katonáskodástól, amire különben is képtelen. A többiek mind fölépültek s most is szolgálatot teljesítenek az ezredben.

Feilitzsch Artur báró földmívelési miniszter, akinek hatásköre alá a herkulesfürdői állami erdők tartoznak, most némi kárpótlást ad azoknak, akik a herkulesfürdői tűznél megsebesültek, épségüket, vagy családfentartójukat veszítették.

A miniszter értesítette az aradi 33. gyalogezred parancsnokságát, hogy a Herkulesfürdőn áldozatul esett Pajtics István szakaszvezető családjának ezer koronát;

a munkaképtelenné lett Hesz Ferencnek ugyancsak ezer koronát;

Milchi Atanász tizedesnek, Sztán János, Schweitzer János és Charlie Ferenc közlegényeknek 300—300 koronát utalványozott részint kárpótlásul, részint bátor magatartásuk jutalmául.

A miniszter adományáról a közel napokban értesíti az ezredparancsnokság azokat, akiket illet.

Egy nevezetes csőd vége.

(Másfél százalék a hitelezőknek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 1.

Körülbelül másfél éve, hogy az aradi törvénytörvényesek a *Probst Károly és társai utóla* aradi női divatárus cég ellen csődöt rendelt el. A több mint száz éves, valaha első helyen álló, országos hírnévű cég hosszú ideig küzdött a fenállás akadályaiival, míg végre az utolsó tulajdonos csődöt kért.

A cég passzívái 117,000 koronát, az aktívák 21,000 koronát tettek ki. A csőd lebonyolítása másfél évig tartott, ami az aradi viszonyokhoz képest meglehetősen gyorsnak mondható, arra való tekintettel, hogy itt egy-egy csőd rendszerint négy-öt évig is elhúzódik.

A csőd befejeztével *Bogdán Virgil* dr. csőd-tömegmondnok most nyújtotta be *Heller Mór* dr. törvénytörvényes bíróhoz, mint csődbiztoshoz a csődvagyon fölosztása iránt való jelentését.

A jelentés szerint a csődvagyon eladásából és a künn levő követelések behajtásából annyi folyt be, hogy a költségek levonása után a második osztályba sorozott hitelezők követelésük másfél százalékát kapják. Az első osztályba sorozott hitelezők, akiknek követelése mintegy tízezer koronát tett ki, teljes összegben kielégítették.

Az a másfél százalék egy kissé furcsának tűnik föl, — pedig ez is szokatlan eredmény, ha tekintetbe vesszük, hogy a csődök legnagyobb részének a hitelezők egyáltalán nem kapnak semmit.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Délután: A csepűragók, operett. Este: Jericho falai, színmű. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)

Szombat: Jericho falai, színmű. (Párosbérlet)
Vasárnap: Délután: Rip van Winkle, operett. Este: Bob herceg, operett. (Páros bérlet.)

Krimi út.

— Gróf Tolstoj Alexej. —

Emlékszel-e még ama csillagos estre?
Fényében a tenger mint ragyogott!
Óh, jut-e a bus csalóánydal eszedbe?
S akácvirágos, fátlyas kalapod?

Száz inda a sziklás parton utunkba,
Emlékszel-e, mily fenyegetve meredt?
Lovaink hogy ügettek összesimulva!
S remegve kereste kezem kezedet...

Nyergedből egy egy vadrózsafa mellett
Kacagva hogy' hajlottál ki-ki te!
Hogy' tépted a rózsát s hogy' kötögetted
Lovaink lobogó sörényeibe!

Lengő köpenyednek meghasította
Selymét a bimbós tövises ág...
S csak tépted a rózsát kebledre, hajadba...
Csupa rózsza: te, én, az ut, a paripák!

S emlékszel-e óh a hegyi patakra?...
Ezüsthabu árja mit csobogott!
Hogy' dőlünk partján — ajk ajkra tapadva —
Edes pihenőre boldogan ott?!

Telekes Béla.

Három egyfelvonásos.

(Az alkú. — A bíró. — A két öreg.)

A kedves vidék abban a megtiszteltetésben részesült, hogy három egyfelvonásosnak a budapesti Nemzeti Színházra! egy időben tarthatta a premiérjét. Az ilyen kitüntetés nagyon hasonlít a szegény ember szerencséjéhez; a mikor tudnillik a paraszt csirkét ehetik, akkor

vagy apaszt beteg, vagy a csirke. Ilyen esetekben rendszerint — a darab szokott veleszületett gyöngességben szenvedni.

Pedig a darabok valódi megítélése érdekében szükség is lenne ilyen párhuzamos premiérekre, különösen olyankor, mikor a szerző a főváros irodalom- és újságírási-iparának céhbéli kedvence. Klasszikus bukásokat láttunk már, olyanokat, amelyek ellenállhatatlan erővel söpörték le a darabot a színpadról, és a melyeknél a kritikusok mégis marokkal szórták az elismerés rózsáját a szerzőnek. A legzordabb és legpártatlanabb kritikus szívében is marad egy rekesz a baráti és a kartársi érzület javára, — s mikor valaki végeredményében derék fiu, rokonszenves ember: minek annak elrontani a napját azzal, hogy nem tud darabot írni? Az ilyen érzések számai azonban a vidékre nem igen hatnak el s ilyenkor a vidék publikuma s a vidék műbirálata lehet az ellenőrzője a főváros esetleges mű sikereinek.

Lehet, hogy a ma előadott három egyfelvonásos is a baráti szíveknek és a jóindulatok kapuján a dicséret forrásához jut s abból bőségesen meríthet: az aradi premiér az ellenkezőjére vall. S hogy a publikum ne szégyenkezze, ha esetleg holnap a fővárosi lapokban mégis dicsőítést talál, hát mi ráújtjuk a pecsétet: a három egyfelvonásos, igen, tökéletlen színpadi csemete volt.

Pásztor Árpád a szerzője mind a három egyfelvonásosnak. Az első: *Az alkú*, sokszor megírt és megénekelt fővárosi kosztregény. A medikus (a jogász, a teknikus, a filozopter), akinek a szabó (a közszolga, a zongoratanító, az adótárnok) családja ingyen kosztot és kvártér ad, azon kikötés fejében, hogy a mire kész lesz, a lányát elveszi. S a medikus (a jogász stb.) orvos (ügyvéd, mérnök, tanár) lesz, de természetesen mire megkapja a diplomáját, visszalép az üzlettől. Az apa a koszt és kvártér megtérítését kéri (amit, amint tudjuk, bíróságaink meg is ítélnének neki), ellenben a leány elájul s ezzel hatásos felvonásvéget biztosít a szerzőnek.

A másik darabnak: *A bírónak pergő rimék*, képes beszédű deklamációk takargatják a fogyatkozásait, amelyek azonban a himes köntös alól is erősen kiütnek. A pratói szenátus törvényt ül egy hűtlen asszony fölött. A tárgyalás során a podeszta kiürített a karzatot, sőt kiharancsolja a tekintetes törvénytörvényeseket is, s mikor diszkrét magányban marad a bájos vádlottnővel, szerelmet vall neki s meg akarja hódítani. A vádlottnő azonban ellenáll, sőt eközben kiderül, hogy a törvénytörvényes jegyzője volt a házibarát. A hallgatóság bejön, a törvénytörvényes is, a vádlottnő leleplezi a podeszta szerelmi kísérletét, — de kiderül, hogy a podeszta ezt a szerelmi attackot csak a tényállás teljes kiderítésére alkalmazta. A vádlottnőt fölmentik, ellenben függőben marad három kérdés: 1. mit akart a podeszta megtudni, holott a vádlottnő a legteljesebb beismerésben volt; 2. csakugyan fogásnak használta a podeszta ezt a vallemást, vagy csak így vágta ki magát, mikor rajtacsípték; 3. és mi történik, ha a vádlottnő hallgat a podeszta csábítására?

A harmadik darab: *A két öreg* ismeretes vigjátéki idillikus kellékekből összerótt valami. Ilyen naivitást csak *Gárdonyi Géza*, vagy *Fényes Samu* tudna művészetté gyúrni, így azonban olcsó helyzetkomikummal spékelt gúnyögnél alig volt egyéb. Külső hatás tekintetében mégis talán ez vitte a legtöbbré. A darabnak van egy attrakciója: egy csaholó komondor, — aki azonban csak a színpalak mögött domborított. Vajjon ki jeleskedett ebben a szerepben?

A szereplők közül a *Keszler-pár*, *Bácsné*

és *Várnay* szentelték művészetüket a három gyöngességnek. *Várnay*... valami szimbolikus jelentősége volt neki ma este. A fegyelmezett, kötelességtudó színész — akárminő szerepet adnak neki: cselszövőt, kedélyest vagy bohózkodót: azt ő megjátézza, mivel azt neki adták. S arcizmai egy árnyalattal se mutatják, hogy ez nincs kedvére. Akár a vidéki színpad: amit a fővárosból kap, megjátézza komolyan, igyekezettel, mégha előre is tudja, hogy a premiérből kudarc lesz.

—ó.

* *A Baccarat* — Aradon. A budapesti Vigszínházban tegnap este bemutatott szenzációs francia darab, a *Baccarat* már a legközelebb Aradon is színre kerül. Mint értesülünk, *Seendrey Mihály* színigazgató ma már megszerezte a darab előadási jogát s az összes vidéki színpadok közül az aradi lesz az első, mely ezt a ritka művészettel megírt darabot színre hozza. *Henri Bernstein*, aki most a francia irodalom egyik büszkesége, a *Baccarat* ban (francia címe: *La rafale*) az utolsó évek legmesteribb színművét írta meg. Ez a harmadik drámája, amelylyel olyan hztást ért el, amekkorára Ibsen Nórája óta nem volt eset a világirodalomban. *Bernstein* másik hét darabja: *Détour*, melyet nemrég a Vigszínházban is bemutatott egy francia társulat, és a *Le bercail*, melyet márciusban fog bemutatni a budapesti Nemzeti Színház.

* *Déri Jenő* itthon *Déri Jenő*, az aradi színház és a budapesti Operaház tagja, ma reggel visszaérkezett Abbáziából, ahol üdülés céljából töltött néhány hetet. *Déri* már a legközelebbi napokban fellép valamelyik operában.

* Pályázók a csabai színházra. A csabai színházi bizottság nemrégiben kilépett az alföldi színházkerületből. Ez alig egy hónapja történt s már özönével érkeznek a pályázatok a csabai színházra. Eddig pályáztak *Pesti Imre* Lajos volt szabadkai, *Miklóssy Gyula* erdélyi kerületi, *Micssey Lajos* volt székesfehérvári és két új direktor: *Tornyai Antal* és *Radnóty Rezső*, akik most szerveznek társulatot. Ugy tudjuk, hogy a csabai színházi bizottság más irányban folytat tárgyalásokat.

A közgyámi állás üresedésben.

(Dániel Kálmán ügye az árvaszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 1.

Aradváros árvaszékének mai napon tartott ülésében véglegesen dűlőre került *Dániel Kálmán* közgyámnak, a város egyik legrégebbi tisztviselőjének nyugdíjaztatási kérdése. Harmincnégy évvel ezelőtt került *Dániel Kálmán* mostani állásába, amelyben mintaképül szolgált a fáradságot nem ismerő, pontos hivatalnoknak.

Dániel Kálmán tudvalevőleg már hét esztendővel ezelőtt lépett lemondási tervével a törvényhatósági bizottság elé, amikor úgy érezte, hogy az ő hatvanötéztendő kora esetleg kárára lehet azoknak az ügyeknek, amelyeknek ellátása az ő feladata volt. A közgyűlés azonban nem fogadta el a lemondást, mert az árvák ügyeinek vitelét jó helyen látta *Dániel Kálmán* kezeiben és egyhangulag hozott határozatában, melylyel állásának megtartására kérte föl, a legnagyobb elismerés hangján méltatta addig kifejtett működését. De az első lemondás óta hét esztendő telt el és a hetvenkét éves tisztviselő most már károsnak találja az egészségére a további munkát, amelynek elvégzését fiatal erőre kívánja bízni, ennél fogva megmásíthatlan elhatározása, hogy a legközelebbi napokban betérjeszti a törvényhatósági bizottsághoz nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

A ma tartott árvaszéki ülésen *Institorie*

leveleiből látható, te tét a legnagyobb lelki nyugalommal követte el.

A szomorú esetről azonnal értesítették a kegyetlenül sujtott szülőket s egyben megtették minden intézkedést Deutsch Lajos eltemetése iránt. A holttestet kiszállították a zsidótemető halottasházába, ahonnan holnap fogják földbe helyezni az öngyilkos fiatalembert.

Marx Imre — itthon?

Éjjeli hajsza.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 1

A késő éjjeli órákban azt a híradást kaptuk, hogy Marx Imre, a Romániába szökött aradi hentes, a hét órai vonattal visszaérkezett Aradra. Állítólag voltak, akik beszéltek is vele s távollétére vonatkozólag azt a felvilágosítást kapták, hogy Romániában volt s ott mintegy kétezer díznót vásárolt igen olcsó áron.

A híradás folytán tudósítónk rögtön felkereste a Demeter utcában levő Marx-házat, hogy a hír valóságáról meggyőződjék. A kapu belevén zárva, hosszasán kellett az ablakon zörögni, amíg Marx Imréné kinyitotta azt. Tudósítónk azon kérdésére, hogy hazaérkezett-e a férje, zavartan felelt:

— Nem tudom.

— Azt hallottuk, hogy a hét órai vonattal érkezett haza. Tényleg nincs idehaza?

— Én nem láttam.

Munkatársunk biztosította Marxnét, hogy nincs semmiféle összeköttetésben a rendőrséggel, de minden kérdésére a fentiekhez hasonló se hideg — se meleg válaszokat kapott. Miután ezek a válaszok olyasok voltak, hogy a hír valószínűségét egyáltalán nem kisebbítették, tudósítónk a Marx háztól Dobró Pálnak a György utcában levő lakására hajtatott. Dobró Pál volt ugyanis az egyik, akitől Marx hazajövetelének híre eredt.

Ismételt zörgetés után Dobró Pál felébredt és kijött az utcára. Tudósítónk kérdéseire azt válaszolta, hogy egy igen szavahihető embertől hallotta Marx Imre hazaérkezésének hírért. Az illető beszélt is Marxzal, aki a fentebb említett nagyszabású vásárlásokról tett neki említést. Ennél többet azonban Dobró sem tudott mondani.

Abban a feltetésben, hogy amennyiben Marx tényleg megjött, a rendőrségnek tudnia kell a dologról, az ügyeletes rendőrtisztet is megkérdeztük, vajjon mi igaz a dologból? A rendőrségen azonban mit sem tudtak a visszatérésről. Mindezek dacára azonban nincs kizárva, hogy a hír tényleg valóságon alapul, amit leginkább Marx nevének bizonytalan válaszai engednek feltételezni.

Ma különben ismét érkezett Marx Imre ellen feljelentés. Török András kunágotai lakos jelentette fel a megszökött hentes hitelezési család miatt, mivel múlt év decemberében több díznót vásárolt tőle hitelbe s a fizetés elől megszökött. Az ügydarab Váry Albert dr. aljárásbíróhoz került elintézés véget.

Marx Imre rejtélyes eltűnése még mindig erősen foglalkoztatja az aradi iparos-köröket. Emlégetik, hogy Marxnak nem ez az első összeütközése a büntető hatóságokkal. Nehány esztendeje megromlott és szagos hus árusításáért közegészség elleni kihágás címén igen érzékeny pénzbírságot: 1000 koronát róttak rá. Iparosársai nem igen érintkeztek vele, mert a versenyben nem riadt vissza a legviszszatasztóbb eszközöktől sem.

Andrássy a királynál.

A döntő audiencia.

(Az új ellenzék.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 1

Andrássy Gyula gróf ma Bécsbe vitte a szövetkezett ellenzék kibontakozási javaslatát, hogy a holnapi kihallgatásán előterjessze a királynak. Ezzel a válság sulypontja ismét Bécsbe helyeződött át, mert a Hofburg dolgozószobájában dől el, hogy elfogadhatónak tartja-e a király a koalíció proposícióit vagy sem?

Lehangoló hatással volt a politikai körökre egy ma kolportált kijelentés, melyet állítólag Andrássy tett és mely szerint a kibontakozási akciót vezető politikus nem bizakodnék a proposíciók elfogadásában.

A koalíció zöme ma is a békés kibontakozásnak kényszerítő szükségességét hangoztatta, már csak azért is, hogy az országban helyreálljon a parlamenti gépezet, a törvényes rend és az áldásos munkát biztosító nyugalom.

Andrássy Bécsben.

Andrássy Gyula gróf ma délután 5 órakor Bécsbe utazott és holnap délelőtt 11 órakor fogadja őt magánkihallgatáson a király.

Andrássy elutazása előtt érintkezett Kossuth Ferencel és Apponyi Albert gróffal. Kossuthot déli egy órakor kereste fel és bejelentette, hogy tegnap este táviratot kapott Bécsből, melyben a király a kabinetroda utján értesíti, hogy kihallgatását péntek délelőtt tizenegy órára tüzték ki. Andrássy hosszasán tárgyalt Kossuthal, majd azzal bucsuzott, hogy még ma Bécsbe utazik.

Andrássy minden valószínűség szerint még holnap visszaérkezik Budapestre. Ebben az esetben Kossuth szombatra hívja össze a vezérőlbizottságot. Ha Andrássy szombaton még Bécsben marad, akkor a vezérőlbizottság vasárnap ül össze, hogy a királynak a koalíció válaszára küldött üzenete tárgyában határozzon.

Ejjel telefonálja fővárosi tudósítónk, hogy Andrássy Gyula ma délután ugyanazzal a vonattal utazott Bécsbe, amelylyel Vörös László és Feilitzsch Arthur báró miniszterek mentek. Andrássy az Erzherzog Karl-szállóban vett lakást. Még nem tudni, hogy Andrássy mikor tér vissza Budapestre. Lehet, hogy már szombaton, de nincs kizárva, hogy több napig marad Bécsben.

Andrássy holnapi audienciáján semmi esetre sem történik meg a döntés, mert a király válaszadás előtt valószínűleg tanulmányozni fogja a koalíció proposícióit.

A katonai kérdések kikapcsolása.

Bécsből táviratozzák: A N. F. Pr. Andrássy Gyula gróf bécsi utazásának bejelentése kapcsán mai esti lapjában hangsúlyozza, hogy a békére való kilátások javultak, mert Budapestről kapott értesülés szerint a koalíció vezérőlbizottsága kikapcsolta a vitából a hadsereg vezérletére, vezényletére és szervezésére vonatkozó felségjogokat és így teljes mértékben elismeri ezeket az alkotmányos felségjogokat.

Andrássy nem bizik.

Beavatott politikai körökben beszéltek, hogy Andrássy Gyula gróf sem a koalíció vezéreivel folytatott tanácskozásokon, sem a vezérőlbizottsági üléseken semmiféle befolyást nem gyakorolt a pártvezérekre és őket semmiképen sem igyekezett kaptatálni.

A tárgyalások befejezése után Andrássy baráti körben állítólag kijelentette volna:

— Nem bízom abban, hogy ő felsége a koalíció által tett proposíciókba belemegy.

Határozott tényként beszéltek, hogy a koalíció összes proposíciói dolgában teljes egyértelműség van Kossuth Ferenc és Andrássy között és ezért Andrássy garanciát nyújt a királynak az iránt, hogy a proposíciókat teljes egészükben keresztül is viszi. Ezzel ki van zárva a béke-megállapodásoknak oly halomra döntése, amilyen Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöksége idején történt, amikor a függetlenségi párt zöme nem respektálta a pártvezérek által megkötött békét.

Az új kormány ellenzéke.

A politikai világ feszült kíváncsisággal várja a bécsi híreket. Az egészen bizonyos most már, hogy a koalíció békeajánlatot tett az uralkodónak, de az még mindig nem fedi a király álláspontját. A vezérőlbizottság tagjai azonban mégis biznak benne, hogy béke lesz s maga Kossuth Ferenc is kifejezte ezt a reménységét tegnap este.

A koalíció válasza a királynak — ha elfogadtatik — alapul fog szolgálni a béketárgyalásokra. A béke kovácsolónak nagyobbik küzdelme még csak azután veszi kezdetét, mert már most is megállapítható, hogy a szövetkezett pártokban nem valami nagyon lelkesednek a békéért. A függetlenségi pártban béke esetén okvetlenül lesz egy kis szecessió. Ugron Gábor néhány híve feltétlenül kitart az ellenzékiségben. A néppártban szintén vannak, akik nem akarnak kormánytámogatók lenni. S végül ott van az ujpárt, amely Eötvös Károlyt kivéve, minden körülmények között a harcot proklamálja. Bánffy Dezső báró már tegnap demonstrált távolmaradásával s a vezérőlbizottság minden egyes tagja tisztában van vele, hogy Bánffy nem ért egyet az ő politikájukkal.

Miniszterek Bécsben.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délután két órakor, Vörös László kereskedelmi és Feilitzsch Artur báró földmivelésügyi miniszter pedig öt órakor Bécsbe utaztak, hogy résztvegyenek a külügyminiszteriumban tartandó holnapi értekezleten. Ezen értekezleten a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződésekről és a szerb vámháborúról fognak tanácskozni.

A béke és a törvényhatóságok.

Kaposvár-ról sürgönyzik: Somogyvármegye állandó választmánya mai ülésén elhatározta, hogy a legközelebbi törvényhatósági ülés elé azon indítványt terjeszti, hogy a belügyminiszternek rendelkezése, melylyel a vármegyének az állami adók beszedését és behívójegyek kézbesítését eltiltó határozatot másodszer is megsemmisitem s annak végrehajtását feltétlenül elrendelem — tekintettel a törvényes állapot helyreállítására érdekében folyamatosan levő békeakcióra — ezuttal vegye le a napirendről.

A nagybeteg hercegprimás.

(Válságos hírek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 1.

A nagybeteg hercegprimás állapota, mint fővárosi távirataink jelentik, tegnap éjjel ismét nagyon válságosra fordult s a kezelő-orvos ma kijelentette, hogy a *katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik.*

Vaszary Kolos bibornok hercegprimás állapota — mint a Hircsarnok jelenti — az éjjel rosszabbra fordult. Már napok óta láz gyötri, mely éjjel közel 39 fok, nappal azonban 37 fokra szállt alá. Tegnap este a láz hirtelen 40 fokra szökött fel és Jordán Ferenc dr. főorvos nyomban konziliumra hívta Müller Kálmán és Kéty Károly egyetemi tanárokat. Kéty azonban vidéken lévén, csak egyedül Müller tanár konzultált Jordán dr. kezelőorvossal. Konstatálták, hogy az egyházfejedelem állapota aggasztó, de van remény arra, hogy ha komplikációk nem jönnek hozzá, még egy ideig élhet. Reggel felé a nagy láz még egyre tartott és a hőmérő 39 fokot mutatott. Kilenc óra tájt a kezelő orvos eltávozott, de kijelentette, hogy a *katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik.* Tizenegy óra tájt komplikációk álltak be s nyomban konziliumot hívtak egybe.

Délben megjelentek a palotában Müller Kálmán és Dollinger Gyula egyetemi tanárok és Jordán Ferenc dr. kezelőorvos és konziliumot tartottak, amely egy órán át tartott. Dollinger dr. a konzilium után kijelentette, hogy Vaszary állapota igen aggasztó, de nincs kizárva, hogy javulás áll be. Délután négy órakor a hercegprimás eszméletlenül volt és jobban érezte magát. Láza 39 fok.

Ejjel telefonálja fővárosi tudósítónk: A hercegprimás állapotában az est folyamán *csakély javulás* állott be, állapota azonban még mindig igen komoly.

Tegnap bejelentette József főherceg, hogy ma délelőtt személyesen akarja meglátogatni a hercegprimást. A főherceg ma lemondott erről a látogatásról, mert egyrészt értesítést kapott, hogy a nagy beteg senkit sem fogadhat, de másrészt a főherceg is meghűlt kissé s nem hagyhatja el a palotát. Fennajrtak a primási palotában és részint tudakozódtak a nagybeteg egyházfejedelem hogyléte felől: Apponyi Lajos gróf, Uexküll-Ghyllenband gróf, Justh Gyula, Batthyány Gyula gróf, Zichy Nándor gróf Zichy Gyula gróf püspök, Forster Gyula báró, Széchényi Gyula gróf, Apponyi Albert gróf és neje, Hunyady Lászlóné grófné, a fővárosi papság, egyetemek és társaskörök.

HIREK.

A kávéház.

Arad, február 1.

Társaságokban s ujságokban gyakran merül fel a vád kávéházi életünk ellen. Egyes társadalmi cikk-íróknak meg éppen állandó tárgyat nyújt erkölcsi oktatásokra, hogy Európa semmi nagyvárosában nem járnak annyit kávéházakba, mint Budapesten. S azt is halljuk, hogy Arad egészen ezen a nyomokon halad: négy-öt kávéház is van egymás szomszédságában.

Redig ebben se Budapest, se Arad, semmivel sem rosszabb más nagyvárosoknál. Bécsben tengersok a kávéház, a legtöbb zsufolva van, délután is, este is, — s csak úgy látható a férfiak közt asszony, leány,

mint Budapesten. Berlinben még a késő éjjeli órákban is mindenfelé telt kávéházakat látni s a Fridrich-Strassen, az Unter der Linden-en, a Potsdammer Platzon alig lehet helyet kapni. A hamburgi kávéházak mindig zsufolásig vannak. Kopenhágában, az észak e puritán fővárosában, diszes kávéházak és kávé-vendéglők (caffé-restaurant) délután és este megtelnek urakkal s fűrtös-csipkés-bodros hölgyekkel. A főtéren — hol a nemzeti színház emelkedik — délutánon a kávéházakban ül az egész közönség. Kölnben, Frankfurtban, Düsseldorfban, Drezdában, Münchenben, Boroszlóban, — mindenütt vannak nappali és éjjeli kávéházak, mindenütt hölgyekkel és urakkal telve, a legtöbb helyen még az éji órákban is szerelmes párocskák tengersokaságával. A velencei Márk-tér kávéházai rendszerint telvék s esténként a tér nagy részét asztalkák foglalják el ezer kávéházazó alakokkal. A trieszti főtéren, mikor korzó van, kávéházban és kávéház előtt nem kapni helyet. A flórenci Viktor Emmanuel-tér kávéházai is mindig megtelnek. Folytassuk?

Van azután egy sarkalatos része az erkölcsi okoskodásoknak: hogy a nők közül sokan járnak kávéházakba.

Bizony sokkal jobb és szebb lenne, ha hölgyeink otthon találkoznának és nyájas családi körben fogadnák vendégeiket. De hát ezt nem mindenki teheti. Akárhány asszony otthon nem fogadhatja ismerőseit, nincs pénze zsurra, nincs kellő felszerelése sem. De meg otthon a gyermekektől alig tud föllélegzeni, alig tud egy percre pihenni. Hát egy-egy délután vagy este kávéházba megy férjével, hogy kissé pihenjen, barátságos helyen olvasgasson, ismerőseivel találkozzék. Gazdag hölgyek nem szorulnak erre, — de hát az író-emberek ne a lipótvárosi bankárhölgyek és ne a kasszinói mágnásasszonyok szemével nézzék a világot.

— Az olasz kormány megbukott. Romából táviratozzák: A kamara mai ülésén *leszavazták a kormányt*, mire ez beadta a lemondását. A kormány bukását külügyi politikája és az általános választói jog kérdésében elfoglalt álláspontja buktatta meg. A bukás úgy történt, hogy mikor Fortis miniszterelnök ma a költségvetés tárgyalásánál fölvetette a bizalmi kérdést, a kamara *negyven szótöbbséggel bizalmatlanságot szavazott*, amég csak december közepén kinevezett kormányának.

— A dobrai petíciót elutasították. A dobrai kerületben megválasztott alkotmánypárti Cs. László képviselő mandátumát, tudvalevőleg megpetícionálta a kisebbségben maradt Páld Aurél-párt. A kir. Kuria választási tanácsa az elmúlt héten három napon át tárgyalta az elrendelt bizonyítás alapján a kérvényt s ma hirdette ki ítéletét. Mint fővárosi tudósítónk sűrűnnyzi, a Kuria a petíciót *visszautasította*, mert Czernovitz Mihály dr. választási elnök tényei ellen felhozott bizonyítékok nem igazolták azt a vádat, hogy a választási elnök László javára meghamisította volna a választást és mert nem nyert beigazolást az, hogy László képviselő akár megvesztegetett volna, akár megvesztegetni megkísérelt volna egyes választókat, avagy

elrettet és itatott volna. A Kuria ennek alapján Cs. László Lászlót végleg megválasztott képviselőnek jelentette ki és a vizsgálati költségekben, valamint Rigályi Lajos dr. és Gábor Illés dr. védőügyvédek javára megállapított ügyvédi költségekben a petícionálókat marasztalta.

— Nem lesznek hadgyakorlatok. A hadsereg magyarországi csapattestjeinél az idén *nem lesznek nagy hadgyakorlatok.* A hadügyminiszter most küldte szét az ezredparancsnokságokhoz a tartalékosok behívására vonatkozó rendelkezéseket, s ezek határozottan arra vallanak, hogy Magyarországon nem fognak nagyobb szabású hadgyakorlatokat tartani. Ezt az a körülmény indokolja, hogy a behívott tartalékosok kiképzése elfoglalja az időt, amennyiben pedig a tavasszal megtartják az 1905. évfolyambeli ujoncok sorozását, ezek kiképzése ép arra az időre esik, amikor a hadgyakorlatokat szokták tartani.

— A szerb bolgár vámunió. Konstantinápolyból táviratozzák: A szerb-bolgár vámunió a török kormányköröket állandóan és nagyon élénken foglalkoztatja. Híre jár, hogy a szultán Hilmi, Szadics és Fethi basa jelentéstételei után és mintán a bolgár válasz megérkezett, azt a kívánságát fejezte ki a külügyminiszter előtt, hogy *megfelelő katonai intézkedéseket tegyen.* De minthogy a katonai és miniszteri tanácskozásokon Bulgáriával szemben nagyon ellenséges hangulat mutatkozott; ez a Jildizkioszkban nyugtalanságot szült s onnan oly parancsot küldtek a kormánynak, hogy ne határozzon el feltűnőbb katonai műveleteket, mert ezt Bulgáriában provokálásnak tekintették. A tanácskozások folynak.

— A Neuman-gyárról. A Neuman Testvérek cég aradi gyártelepéről legutóbbi forgalomba került hírekkel kapcsolatban a következőket írja ma a *Honi Ipar* című szaklap:

Szeszipari részvénytársaság. A Neuman testvérek aradi szeszgyára egy fővárosi bank segítségével részvénytársasággá alakul át. Az említett gyár ugyan demetálja a hirt, de dacára ennek a demetionak, a legközelebbi jövő igazolja majd, hogy a lapok ez irányu értesítése a lehető legalaposabb.

— A kamara és a vámháberu. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megbízta az aradi kereskedelmi és iparkamarát: értesítse az érdekelteket, hogy a földmívelési miniszter állategészségügyi szempontból szarvasmarháknak, juhoknak és kecskéknak valamint sertéseknek, továbbá a belügyminiszterrel egyetértőleg *húsnak Szerbiából való behozatalát és átvitelét megtiltotta.*

A m. kir. államvasutak igazgatósága az aradi kereskedelmi és iparkamara útján figyelmezteti az érdekelteket, hogy miután a német *birodalommal kötendő új kereskedelmi szerződésnek* I. évi március hó 1-én történő életbe léptetése folytán kivitelünk február hóban előre láthatólag a rendesnél nagyobb lesz, akadályok és torlódások elkerülése érdekében a kivitelre rendelt szállítmányokat azoknak a vámhatáron március elseje előtt való biztos átjutása érdekében lehetőleg február első felében adják fel vasuti szállításra.

— Erdődy gróf hirtelen halála. Bécsből sürgönyzik: Erdődy Ferenc gróf titkos tanácsos, főrendiházi tag, az éjjel itt 77 éves korában hirtelen meghalt. A gróf az este színházban volt, jól érezte magát és 11 óra után kocsin hazament. Vetkőződés közben hirtelen elsápadt és szélhűdés következtében a földre

KRAUSZ PAULIN

könyv és papírkereskedése.

100000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Ujabbban érkezett magyar, német, francia és angol könyvek közül megnevezzük:

Magyarban.: Banzej: Magyar japán kalendárium, Beniczkykné összes munkái. Bourget: Veienai éjszakák, Bothly: Doktor Nikola, Cs. tulle Mendés: Szív és élet, Conan Doyle: 10 új regény, Crocker: Jasra gyöngye, — Balmaine k. a. műtje, — Más bűne miatt, Capaneiló hercegnő: Údv a szerelemben, Daudet: De Créa k. a., Gál Mózes: Huság, Hardy: Egy delejes álom, Hauptmann Gerhard: Alakok, Herczeg Ferenc: Böske, Erzsé, Erzsébet, A honszerző, Bizancz, Kenedi Geza: Léporfist, Mikszáth: A páva, Akil Miklós, Molnár Ferenc: Éva, Egy Pesti leány története, A gazdátlan csolnak, Szomaházy: A gépiró kisasszony, Előadások a feleség képző akademián, Két cigarette közt, Thury Zoltán: Sötétség, Zöldi Márton: Egy prímadonna házassága, A nádasok királya.

Fiatallányoknak: Burnett: Sarika története, Daudet: Egy hajó története, Földes Géza: A koldus árvája, Faylné Hentaller M.: A Szödy leányok, Róza története, Genin: Egy valódi hős, Kövér Ilma: Kövics kisasszony, Lengyel Laura: Baróti Lenke, Segur grófnő: A rossz Zsófi, Szabóné: Igaz történetek, Uarl Józsa: Ágról szakadt senkié, A Balaton partján, Wildermuth: Mesék és története, May Károly: Karácsony, A kordillerákban, Gaál: Anyai szív.

Németben: Ballestrem: Cs. Spada, Die Dame in Gelb, Boy Ed: Eine Wohlthat, Bourget: Eine Ehescheidung, Brandenfels: Das Rosenhauschen, Schein, Chantepleure: Eine Heirats comédie, Buthenum ranke Ruinen, Crocker die Katzenphote, Dunker: Die heilige

Frau, Georgy: Jenseits der Ene, Ganghofer: Der Mann im Saiz, Kahlenberg: Der Weg des Lebens, Hausliches Glück, Die sieben Geschichten, Hans Land, Arthur Imhofi, Misch, Der Adelsmensch, Nordau, Morganatisch, Ompehda, Herzelside, Denise de Monfmidl, Helmuth des Herzens, Ouida, Farnmor, Pierre Lotti: Azladeh, Prevost: Die Fürstin v. Ermingen, Rimeau: Die Nudelprinzettin, Schlicht: Ein Ehrenworth, Schnitler A.: Die Frau des Weisen, Skoneronek: Ihr Junge, Hans der L'eger, Schubert: Arme Königin, Tradition, Spätgen: Glücksspiel, Roche, Stettenheim: Die Ballmutter, S.ratz: Vorbei, Ich haw' des Glücks, Die Hand der Tatme Du bist die Rub, Schublin: Der Gaudenschuss, Tovoto: Ich lasse dich nicht, Der letzte Schritt, Hans Wedar: Im Burg fieden, Viebig: Der Kampf um den Mann, Dilettanten des Lebens, Gespenster, Naturgewalten, Die Wacht am Rhein, Voss Richard: Samum, Die neue Ceica, Westkirchen: Jenseits von Gut und böse, König Hass, Arthur Zapp: Die Liebesprobe, Das Meer und der Liebe Wellen, Zibeltiz: Kreuz, wende dich, Frau Karola, Die arme Princessin.

Havi bérlet 1 korona, vagy kötetenként 8 fill.

Vidéki előfizetők is mérsakelt olvasási díj mellett a legujabb műveket élvezhetik.

Az összes Divatlapok és folyóiratok raktáron. — Ifjúsági iratok és mesék könyvek fél áron.

A legszebb levélpapír mélyen leszállított árban.

Üzletkönyvek, kopirkönyv, minden irodal berendezésnél nagyobb arkedvezmények.

Uj Svájci festőminták, festésre és égetésre alkalmas fatárgyak stb. stb.

Kiváló tisztelettel

KRAUSZ PAULIN

könyv- és papírkereskedése
Szinház épület

477

Szabadság-tér 1. számú

házban egy

üzlethelyiség

kiadó.

Bővebbet

Dr. Jellinek Henrik

ügyvédnél,

Szent László-utca 1. szám.

Batthyány-utca 26. sz. alatt

egy 8 szobás

és egy

6 szobás lakás

megfelelő melékhelyiségekkel, fürdő-szobákkal.

május hó 1-sőtől

bérbe kiadandó.

Ugyszintén egy kettős 16istálló hintószinnel

Bővebbet

Gaál Ferencz,

Magyar-utca 2. és 3. sz. alatt.

Üzletfelosztás miatt nagy kiárusítás!

Tudomására hozom a t. helybeli és vidéki vevőközönségnek, hogy a „Központi szálloda“ épületében lévő üzletemet **teljesen felosztatom** és onnét az összes árut a főüzletemben, Szabadság-tér 12., ezelőtt Porter Nagyáruház helyeztem át. Az egész raktárt, a melyet a „Nagy Áruház“-ban helyeztem át, **féláron kiárusítom**. Ezek az árak csak e hó, február végéig érvényesek.

Férfi ruhaszöveteket és szabókellékeket félárban kiárusítom.

		forint				forint	
Tiszta selyem nyakkendő darabja	—,25	Finom színes férfiing darabja	1.15
Fehér bálai nyakkendő darabja	—,12	Finom fehér puha férfiing drb.	1.25
Finom bőr keztyű párja	—,79	Egész finom fehér puha férfiing drb.	1.45
Finom divatos férfi harisnya párja	—,25	Jó minőségű lábravaló drb.	—,65
Tiszta selyem zsebkendő darabja	—,29	Finom minőségű lábravaló himzet drb.	1.10
Finom színes zsebkendők 3 darab	—,59	Színes Manschetta jó mosó párja	—,19
Jó minőségű esőernyő darabja	1.30	Finom gumi nadrágtartó párja	—,39
Selyem esőernyő darabja	1.75	Finom gumi harisnyakötő párja	—,35

és még sok fel nem sorolható cikkek.

FISCHER SIMON ezelőtt PORTER

Nagyáruháza, Szabadság-tér 12.

Aradmegyei Takarékpénztár.

Mérleg-számla 1905. évről.

Vagyon.	Összeg				Teher.	Összeg				
	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.	
Pénztár álladék			514,946	13	Részvénytőke				600,000	
Váltó-tárca			9.080,437	56	Rendes tartalék-alap	800,000				
Ingatlan kölcsönök			1.991,787	—	Rendkívüli tartalék-alap	228,663	80			
Záloglevél kölcsönök			3.930,711	50	Záloglevél biztosítéki-alap	500,000	—			
Előlegek értékpapírokra... ..			109,844	20	Árfolyam különbözeti tartalék-alap	29,524	58			
Előlegek folyószámlában értékpapírokra, bekebelezett kötvényekre és árukra			5.292,334	53	Ingatlan értékesítési tartalék-alap	20,000	—	1.578,258	38	
Máspénzüzeteknél elhelyezett tőkék			374,201	04	Tisztviselői nyugdíj-alap			189,016	39	
Záloglevél biztosítéki alap értékpapírai:					Betétek könyvecskékre	12.221,246	71			
K. 152.000.— 4 ^o / _o Magy. kor. járadék kötvény ... á 95. 1/2	145,160	—			Dáziel Gergely alap... ..	2,999	60			
50 db. 4 ^o / _o Magyar jelzáloghitelbank nyer. kötv. á 116. 1/2	11,650	—			Neuman Ede-alap	10,898	50			
o. 6. fr. 28.000.— 4 ^o / _o Magyar földterherment kötv. á 97.—	44,620	—			Hász Sándor alap	2,737	60			
K. 112.000.— 4 ^o / _o Pesti m. keresk. bk. zálog... .. á 97. 1/4	108,920	—								
K. 200.000.— 4 ^o / _o Pesti hazai I. tkptri közs. kötv. á 97. 1/4	194,500	—	504,850		Betétek folyó- és cheque-számlán...	1.403,127	34	13.641,009	75	
Záloglevél készlet:					Hitelezők			366,748	43	
K. 88.000 — 4 1/2 ^o / _o záloglevél á 97 1/2			32,175		Visszleszámított váltók			2.698,062	30	
Értékpapír készlet			553,382		Forgalomban levő 4 1/2 ^o / _o záloglevelek	3.040,100				
Ingatlanok			149,000		Forgalomban levő 4 1/2 ^o / _o kisorsolt záloglevelek... ..	52,900		3.093,000	—	
Tisztviselői nyugdíjalap értékpapírai:					Hátralékos tőkekamat-adó			23,860	80	
20 db. Aradmegyei takarékptri részv.			32,000		Fel nem vett osztalék	50				
Leltár álladék... ..	11,214	51			Fel nem vett záloglevél szelvények	11,911	50	11,961	50	
leírás	2,214	51	9,000		Előre felvett kamatok	118,167	58			
Hátralékos kamatok			27,985	49	Átmeneti kamatok (zálogleveknél)	45,106	50	161,274	08	
					Nyereség egyenleg:					
					áthozat 1904. évről	20,000				
					1905. évi tiszta nyereség... ..	219,462	82	239,462	82	
			22.602,654	45						
								22.602,654	45	

Aradon, 1905. évi december hó 31-én.

Ring Géza, s. k.
ügyvivő-igazgató.

Fodor Gyula, s. k.
titkár és cégvezető.

Mategowsky Károly, s. k.
főkönyvelő.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Bing Vilmos, s. k.
igazgatósági elnök.

Herzel Bernát, s. k.
igazgató.

Kintzig János, s. k.
igazgató.

Neuman Samu, s. k.
igazgató.

Wadowsky Gusztáv, s. k.
igazgató.

Jelen „Mérleg-számlát“ a számtételi fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, azt helyesnek és teljesen rendben lévőnek találtuk. Aradon, 1906. évi január hó 17-én.

Dániel László, s. k.
felügyelő bizotts. elnök.

Sarlot Domokos, s. k.
felügyelő bizotts. tag.

Lilienberg Sándor, s. k.
felügyelő bizotts. tag.

Fuchs Ignác, s. k.
felügyelő bizotts. póttag.

Az „Aradmegyei Takarékpénztár“ felügyelő-bizottságának jelentése az 1905. évi mérleghez.

Tisztelt közgyűlés:

Van szerencsém a t. közgyűlésnek jelenteni, hogy a ránk ruházott feladatnak híven megeléve, a lefolyt 1905. évben is éber figyelemmel kísértük az Aradmegyei takarékpénztár ügyvitelét, ismételten megvizsgáltuk a pénztárakat, az értékladékokat, az okmányokat és a könyvvezetést, miáltal állandóan tudomással birtunk az intézet ügyeinek szabályszerű pontos menetéről, valamint meggyőződést szereztünk arról a példás rendről, mely az ügykezelés minden ágában uralkodik.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1905. évi mérleget beható vizsgálat alá vettük, tételenkénti rovincsolás útján összegeztettük azt és az annak kiegészítését képező könyvviteli kivonatokat a vonatkozó okmányokkal és az üzleti könyvek bejegyzéseivel, az összes értékek álladékat pedig darabonkénti leltározás útján állapítottuk meg.

Megnyugvással jelenthetjük tehát a t. közgyűlésnek, hogy

az intézeti alapszabályok és a kereskedelmi törvény rendelkezései minden tekintetben érvényre jutottak, továbbá, hogy a bemutatott 1905. évi „Mérleg-számla“ adatai az intézet valószínűségi állapota tüntetik fel és hogy a „Veszteség- és nyereség-számla“ szerint kimutatott 219,462 korona 82 fillér tiszta nyereség az 1905. évi valószínűségi eredményt képviseli, úgy, hogy az 1904. évről áthozott 20.000 korona nyereség-elővitellel együtt helyesen számol be az igazgatóság 239.462 korona 82 fillérnyi összes tiszta nyereség felől.

Mindezek alapján hozzájárulunk az Aradmegyei takarékpénztár igazgatóságának jelentéséhez, valamint a 239,462 korona 82 fillérnyi tiszta nyereség mikénti felhasználása iránti javaslatához, melyet elfogadásra ajánlunk a t. közgyűlésnek.

Végül a magunk részére kérjük és az igazgatóság működésére nézve indítványozzuk, hogy a szokásos felmentvényt megszavazni méltóztassék.

Arad, 1906. évi január hó 17-én.

Az Aradmegyei Takarékpénztár felügyelő-bizottsága:

Dániel László, s. k.
f. ü. biz. elnök.

Sarlot Domokos, s. k.
f. ü. biz. tag.

Lilienberg Sándor, s. k.
f. ü. biz. tag.

Fuchs Ignác, s. k.
f. ü. biz. póttag.